

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΠΡΟΕΔΡΩΝ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

I.- ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΡΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΗΣ ΔΙΚΗΣ

1. Η ταχεία δίκη είναι ατομικό δικαίωμα του πολίτη έναντι του Κράτους και όχι δικαίωμα = πρόνομο του Κράτους έναντι των πολιτών ιδίως για εισπρακτικούς σκοπούς. Συνεπώς δεν νοείται “ταχεία δίκη” μόνο προς όφελος του Κράτους, ούτε είναι νοητό, με την επίκληση της ανάγκης της ταχείας δίκης να καταργούνται, να περιορίζονται ή να φαλκιδεύονται διαδικαστικά και ουσιαστικά δικαιώματα που απορρέουν από το Σύνταγμα και το ΧΘΔ της ΕΕ, την ΕΣΔΑ, το ΔΣΑΠΔ και το Ενωσιακό Ευρωπαϊκό Δίκαιο που αποτελούν και “Ενωσιακό Ευρωπαϊκό κεκτημένο” και κεκτημένο του νομικού πολιτισμού.

2. Οι προτάσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης δεν συμβάλλουν στη διεξαγωγή “δίκαιης και ταχείας δίκης” αλλά, αντικειμενικά κρινόμενες οδηγούν στην ουσιαστική κατάργηση ή περιορισμό των δικών και των δικαιωμάτων των διαδίκων.

Ειδικότερα: Από τις 53 προτάσεις του Υπουργείου Δ/νης οι προτάσεις για την μεταφορά δικαιοδοτικού και διοικητικού έργου στους συμβολαιογράφους, την “αναμόρφωση” των ενδίκων μέσων στην διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως, τον περιορισμό του δικαιώματος αναιρέσεως στην πολιτική δίκη, την αναιτιολόγητη αρχειοθέτηση μηνύσεως, τον περιορισμό του δικαιώματος αυτοπρόσωπης εμφάνισης του κατηγορουμένου στο Συμβούλιο, την επέκταση του θεσμού της προσωρινής κράτησης, την δημιουργία Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων, την μεταφορά της αρμοδιότητας εκδίκασης όλων των πλημμελημάτων στο Μονομ. Πλημ/κείο, την αύξηση της δικαστικής δαπάνης, τον περιορισμό του δικαιώματος συνηγόρου της επιλογής του κατηγορουμένου και την διεξαγωγή δίκης χωρίς δικηγόρο στις ποινικές δίκες και τον περιορισμό ή αποκλεισμό του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας στις διοικητικές δίκες, δεν συνάδουν με τις αρχές της δίκαιης δίκης και της αποτελεσματικής προστασίας των διαδικαστικών και ουσιαστικών ατομικών δικαιωμάτων των πολιτών και με την αρχή του Κράτους Δικαίου γενικότερα. Για το λόγο αυτό **δεν γίνονται δεκτές από το δικηγορικό σώμα ούτε ως βάση συζητήσεως**. Οι λοιπές προτάσεις μπορεί να αποτελέσουν βάση συζητήσεως με την εξυπακουόμενη προϋπόθεση να μη παραβιάζουν δικαιώματα των πολιτών που απορρέουν από τις αρχές του Κράτους Δικαίου.

II.- ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΘΕΣΕΙΣ

A. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΚΗ

1. Ενίσχυση του θεσμού της δικαστικής διαμεσολάβησης

Καίτοι δεν αποσαφηνίζεται το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, στον ΚΠολΔ όπως αυτός ισχύει σήμερα, υφίστανται αρκετά άρθρα που προβλέπουν την συμβιβαστική επίλυση των διαφορών, όπως το **208** κ.ε, **214Α**, **233 παρ.2** (όπως αυτό τροποποιήθηκε με τον ν.3994/2011), **293**, **681Γ παρ.2**, τα οποία ικανοποιούν επαρκέστατα και πλήρως την δυνατότητα του συμβιβασμού με την δικαστική διαμεσολάβηση (πλέον και του ν.3898/2010 που προβλέπει την διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις).

Άρα η προτεινόμενη τροποποίηση είναι όλως περιττή.

Θεωρούμε ότι ο θεσμός της δικαστικής διαμεσολάβησης μπορεί να έχει ευεργετικά αποτελέσματα, η επιτυχία του όμως εξαρτάται από τον τρόπο και τα μέσα εφαρμογής του. Ειδικότερα (ενδεικτική και επιγραμματική η αναφορά) απαιτείται: καθορισμός συγκεκριμένης ευέλικτης διαδικασίας διαμεσολάβησης, ευελιξία διαμεσολαβητή, δημιουργία υποδομών διαμεσολάβησης, κίνητρα επίτευξης συμβιβασμού και συνδιαλλαγής, αποκλειστική ενασχόληση του δικαστή – διαμεσολαβητή με το έργο της διαμεσολάβησης (και όχι ως πάρεργο), γνώση της ψυχολογίας και της στάσης των διαδίκων και των ιδιαιτεροτήτων της Ελληνικής πραγματικότητας, εμπειρία, γνώση μεθοδολογίας και τεχνικών διαμεσολάβησης, ειδική κατάρτιση στη μεθοδολογία και της τεχνικές διαμεσολάβησης κλπ.

2. Μεταφορά δικαστικών υποθέσεων σε Συμ/φους και Ειρηνοδικεία:

α) Όπως κρίθηκε από το Δ.Ε.Ε. οι Συμ/φοι δεν μετέχουν στην άσκηση δημόσιας εξουσίας (βλ. Δ.Ε.Ε αποφ της 24ης Μαΐου 2011, Τμ Μειζ Συνθ C-61/2008, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελλάδα κ.α). Συνεπώς δεν δύνανται να εκδίδουν “Διαταγές”, ούτε να ασκούν αμιγώς διοικητικό (εκούσια δικαιοδοσία) ή δικαιοδοτικό έργο, όπως είναι η λύση του γάμου, έστω και συναινετικά, με “διαπλαστική απόφαση” που έχει *erga omnes* ισχύ, ή η ρύθμιση κατάστασης ως ασφαλιστικού μέτρου (εγγραφή και άρση προσημειώσεων). Τυχόν ανάθεση του έργου αυτού στους συμ/φους αντίκειται προδήλως στο Σύνταγμα.

β) Η μεταφορά υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας στα Ειρηνοδικεία, δεν αποτελεί «λύση του προβλήματος», αλλά μετάθεση του δεδομένου ότι ήδη μετακυλήθηκε προς αυτά όγκος υποθέσεων τόσο με την αύξηση της αρμοδιότητός όσο και με τις υποθέσεις του ν.3869/2010 («υπερχρεωμένα νοικοκυριά»).

γ) Οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, τα συναινετικά διαζύγια, και η έκδοση Δ/γων πληρωμής, δεν αποτελούν αιτίες της καθυστέρησης εκδίκασης των υποθέσεων, όπως πολύ καλά γνωρίζουν όλοι οι Δικηγόροι και όλοι οι δικαστές.

δ) Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 94παρ.2 του Συντάγματος οι υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια. Επομένως και για το λόγο αυτό σε καμιά περίπτωση δεν νοείται «μεταφορά» υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας στους συμβολαιογράφους.

3. Ασφαλιστικά μέτρα

Η ρύθμιση του 691παρ.4 ΚΠολΔ, όπως αυτή ισχύει σήμερα, θεωρείται αρκούντως ικανοποιητική και διασφαλιστική.

Επίσης **ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ** να τροποποιηθεί η άνω υφισταμένη παρ 4 εδ.4 του άρθρου 691 ΚΠολΔ ώστε να **μην καταργείται αυτοδίκαια η προσωρινή διαταγή**, εάν η αίτηση Α.Μ. δεν συζητηθεί εντός τριάντα ημερών, αλλά να υπάρχει η δικαστική δυνατότητα διατήρησής της (ή και άρσης της), καθόσον με τη διατήρηση έχει αποδειχθεί στην πράξη ότι επιλύονται πολλές υποθέσεις ακόμη και εξωδικαστικά/συμβιβαστικά.

Η προτεινόμενη υποχρέωση έκδοσης της απόφασης ασφ. μέτρων εντός 48 ωρών είναι επικίνδυνη για την ορθότητά της, η δε υποχρέωση ταχύτατης έκδοσης απόφασης κατά την εν λόγω διαδικασία, κατά την οποία δεν επιτρέπεται η άσκηση ενδίκων μέσων, λειτουργεί αδιαμφισβήτητα σε βάρος της ορθοκρισίας και ενδεχομένως ζημιογόνα σε βάρος των συμφερόντων των διαδίκων που πλείστες φορές είναι σοβαρότατα. Αυτονόητη είναι η τήρηση της συνταγματικής επιταγής του άρθρου 93 παρ.3 του Συντάγματος περί ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας και στις υποθέσεις των ασφαλιστικών μέτρων.

4. Διαζύγια

α) Σκοπός της διπλής συζήτησης στα συναινετικά διαζύγια είναι η “σωτηρία του γάμου”. Η κατάργηση της διπλής συζήτησης, αντίκειται στον παραπάνω σκοπό. Γι αυτό το λόγο είμαστε αντίθετοι στη μια συζήτηση.

β) Όσον αφορά την εκδίκαση των «κατ’ αντιδικία διαζυγίων» καταρχήν δεν έχουμε αντίρρηση.

5. Δ/γες πληρωμής

Όσον αναφορά τη διαταγή πληρωμής και τα συναφή θέματα, η προτεινόμενη ρύθμιση αφενός

μεν παραβλέπει την τεχνική και λεπτομερειακή υφή των νομικών ζητημάτων που συνδέονται με την έκδοσή της, αφετέρου δε είναι αντισυνταγματική διότι προσκρούει στην δικαιοδοτική μορφή των εν λόγω υποθέσεων, καθώς και αν ακόμη οι δ/γες πληρωμής δεν έχουν διαγνωστικό χαρακτήρα, συνιστούν οπωσδήποτε άσκηση δικαστικής και όχι διοικητικής αρμοδιότητας.

Η δε προτεινόμενη περιαφή εκτελεστηρίου τύπου επί των αξιογράφων, πέραν του ότι δεν προσδιορίζει κατ' αρχήν ποίος θα τελεί την περιαφή, είναι έκδηλα **αντισυνταγματική**, αφού τέτοια μπορεί να γίνει μόνο επί εκτελεστών τίτλων, με την εκτέλεση των οποίων υλοποιείται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας.

Εξάλλου είναι γνωστό στους «παροικούντες την νομική Ιερουσαλήμ» ότι η έκδοση Δ/γων πληρωμής δεν αποτελούν αίτιο καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης.

6. Ενοποίηση προθεσμιών και διατάξεων των ειδικών διαδικασιών εκδίκασης διαφορών

Δεν υπάρχει κατ' αρχήν αντίθεση, με την εξυπακουόμενη προϋπόθεση να μην φαλκιδευθεί το δικαίωμα πρόσβασης στο δικαστήριο και σε δίκαιη δίκη (π.χ καθορισμός ασφυκτικών προθεσμιών και ανελαστικών τύπων της διαδικασίας.)

7. Σύσταση Σωματείων

Ως προς τα σωματεία ισχύουν ακριβώς τα ίδια ως άνω, ήτοι η δικαιοδοτική κρίση του δικαστηρίου και ο υπ' αυτού έλεγχος των απαιτούμενων προϋποθέσεων για τη δικαστική (και όχι διοικητική) αναγνώρισή του και εγγραφή του στα οικεία βιβλία με δικαίωμα παρέμβασης κάθε έχοντος έννομο συμφέρον και έφεσης κατά της απόφασης, βοηθήματα τα οποία θα εκλείψουν αντικειμενικά αν η απόφαση αντικατασταθεί με δ/γή του δικαστή, που υποβαθμίζει τη συνταγματικά κατοχυρωμένη έννομη δικαστική προστασία.

Η προτεινόμενη τριτανακοπή έκδηλα θα επιφέρει επιβράδυνση και πολυπλοκότητα, αφού θα ασκείται **μετά την αναγνώριση**, ενώ με το υφιστάμενο καθεστώς, σε περιπτώσεις διωκόμενης αναγνώρισης ομοίου σωματείου ή αντικειμένου στα χρηστά ήθη, το νόμο κλπ παρέχεται, κατά την αρχική δικάσιμο, δικαίωμα παρέμβασης ώστε, κατά συνεκδίκαση αυτής με την αίτηση, να κρίνεται ενιαία η διωκόμενη αναγνώριση του σωματείου και να αποτρέπεται η δημιουργία ανεπιθύμητων καταστάσεων.

Εξάλλου δεν διευκρινίζεται τι θα γίνει “περίπτωση απόρριψης του Σωματείου με την Δ/γη του Δικαστή, ούτε αν θα υπάρχει αιτιολογία. Υπενθυμίζεται και πάλι ότι ούτε η σύσταση

σωματείων αποτελεί αιτία καθυστέρησης απονομής της δικαιοσύνης, όπως πολύ καλά γνωρίζουν όλοι οι δικαστές και οι δικηγόροι.

8. Μισθωτικές διαφορές

Ως προς την έκδοση δ/γής απόδοσης μισθίου δεν κατανοείται η προτεινόμενη ρύθμιση, αφού καλύπτεται από την υπάρχουσα του ΚΠολΔ.

Αντίθετα, για ταχύτερη παροχή δικαστικής προστασίας **ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ** η επέκταση της υπάρχουσας ρύθμισης περί διαταγής απόδοσης του μισθίου (προς αποφυγή νομολογιακών αντιθέσεων) και λόγω λήξης των ορισμένου χρόνου μισθώσεων, ως και επί λύσης της μίσθωσης λόγω καταγγελίας συνεπεία μη καταβολής μισθωμάτων (597 ΑΚ).

9. Αναγκαστική εκτέλεση

α) Προτείνεται “η αναθεώρηση των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων, έτσι ώστε η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης να είναι πιο σύντομη και πιο αποτελεσματική”.

Στο κεφ. 4-5 του Δ' αναθεωρημένου μνημονίου προβλέπεται, μεταξύ πολλών άλλων, η μείωση του ρόλου των δικαστών στις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης και η επιρροή “κανονιστικών προθεσμιών” (δηλ ασφυκτικών προθεσμιών) σ' όλες τις δικαστικές διαδικασίες και ως εκ τούτου και στην αναγκαστική εκτέλεση, η οποία σύμφωνα με πάγια νομολογία του ΕΔΔΑ, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της δίκης και έχουν εφαρμογή για τον λόγο αυτόν όλες οι εγγυήσεις της δίκαιης δίκης.

β) Από τα παραπάνω είναι σαφές ότι η παραπάνω πρόταση αποσκοπεί στην μείωση του ρόλου των δικαστών στην διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης και στην επιβολή ασφυκτικών προθεσμιών για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων. Μ' άλλα λόγια προτείνεται ο περιορισμός του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας (δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο και σε δίκαιη δίκη, δικαίωμα άσκησης αποτελεσματικής προσφυγής) προκειμένου να “μειωθεί ο ρόλος των δικαστών” και να γίνει “αποτελεσματική η αναγκαστική εκτέλεση”, χωρίς να παρέχονται ουσιαστικά δικαιώματα άμυνας στον καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη (το ίδιο προβλέπεται και για τις ανακοπές κατά Δγών πληρωμής)

γ) Ενόψει των ανωτέρω είναι σαφές ότι “ως αναθεώρηση των προβλεπόμενων ενδίκων βοηθημάτων νοείται ο περιορισμός και η φαλκίδευση των “όπλων δικαστικής άμυνας” του καθ' ου η εκτέλεση οφειλέτη, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή, ενόψει και των λόγων που οδηγούν στην υποβολή της προτάσεως αυτής.

δ) Σε κάθε περίπτωση όμως βάση συζητήσεως μπορεί να αποτελέσει η αναμόρφωση του

θεσμού, πάντοτε στα πλαίσια της δίκαιης δίκης, της οποίας αναπόσπαστο τμήμα αποτελεί και η διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης. Εντός των πλαισίων αυτών, χρήσιμο θα ήταν να ερευνηθεί η επέκταση και ανάλογη εφαρμογή της “δικονομίας της σύνθετης διοικητικής διαδικασίας” (αυτοτελής προσβολή κάθε επί μέρους πράξης και οι λοιπές πράξεις που επακολουθούν να λογίζονται συμπροσβαλλόμενες, η προσβολή της τελικής πράξης, δηλαδή της εκθέσεως πλειστηριασμού και οι λοιπές πράξεις που προηγήθηκαν να λογίζονται συμπροσβαλλόμενες με την έννοια ότι μπορεί να προβάλλονται με την ανακοπή και λόγοι ακυρώσεως που στρέφονται κατ' αυτών).

Έτσι, απλοποιείται σημαντικά η διαδικασία, χωρίς να παραβλέπεται το δικαίωμα παροχής δικαστικής προστασίας του θιγόμενου.

ε) Τέλος, υπενθυμίζεται ότι, όπως έχει παγίως κριθεί από τα Ελληνικά Δικαστήρια αλλά και το ΕΔΔΑ, η χορήγηση σύντομης προθεσμίας (5 ή 10 ημερών) προς άσκηση προσφυγής παραβιάζει την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο.

10. Διαδικασία Πολυμελών Πρωτοδικείων

ΠΡΟΤΕΙΝΕΤΑΙ η σύντμηση της προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων από 20 μέρες σε **10** μέρες πριν την δικάσιμο (για τις προτάσεις) αντίκρουση στην έδρα και σε **8** μέρες για την προσθήκη - αντίκρουση, (όλες εργάσιμες) ώστε να υπάρχει συνολικά για όλα τα εμπλεκόμενα διάδικα μέρη (Δικαστήριο και διαδίκους) μικρό παρεμβαλλόμενο διάστημα και ουσιαστική συνεκτικότητα μελέτης και ενασχόλησης με την υπόθεση.

Μπορεί να συμπληρωθεί και την χορήγηση δικαιώματος παράστασης του δικηγόρου με δήλωση (όπου δεν πρόκειται να γίνει εξέταση μαρτύρων) ώστε να εξαλειφθεί η κυριότερη αιτία αναβολής πολλών δικών, λόγω κωλύματος αυτοπρόσωπης παράστασης του πληρεξούσιου Δικηγόρου.

Αυτονόητο πάντως είναι ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα για την μη εμφάνιση προβλημάτων του παρελθόντος, και, σε κάθε περίπτωση, η διαδικασία αυτή πρέπει να διέπεται από τις εγγυήσεις της ΕΣΔΑ και την αρχή της αποτελεσματικότητας και ταχύτητας.

11.Αναιρετική Διαδικασία

Διαφωνούμε με τον περιορισμό των αναιρετικών λόγων διότι συνιστά ανεπίτρεπτο περιορισμό του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας των πολιτών. Επίσης δεν δικαιολογείται η προτεινόμενη μείωση της προθεσμίας κατάθεσης της εισήγησης (που ήδη είναι 8 μέρες), δεδομένου ότι, ως γνωστό, τις αναιρέσεις χειρίζονται και δικηγόροι από όλη

την Ελλάδα και απαιτείται σαφέστατα στοιχειωδώς επαρκής χρόνος για λήψη και γνώση της εν λόγω εισήγησης, προς καλλίτερη και επαρκή προετοιμασία τους.

Πάντως εάν τυχόν επέλθει μείωση του χρόνου κατάθεσης της εισήγησης θα πρέπει να επέλθει αντίστοιχη μείωση και της 20ημερης προθεσμίας κατάθεσης των προτάσεων των διαδίκων (570 ΚΠολΔ) ώστε να υπάρχει συνολικά, για όλα τα εμπλεκόμενα διάδικα μέρη (Δικαστήριο και διαδίκους) μικρό παρεμβαλλόμενο διάστημα και ουσιαστική συνεκτικότητα μελέτης και ενασχόλησης με την υπόθεση.

γ) Τέλος, από το 1993 έως το 2001, ο Α.Π είχε την ευχέρεια να διακρατίσει την υπόθεση και να τη δικάσει «κατ' ουσία». Μετά το 2001, η δυνατότητα αυτή καταργήθηκε επειδή προκαλούσε επιβάρυνση στις αναιρετικές δίκες. Τώρα προτείνεται η επαναφορά της κατ' ουσίαν εκδίκασης της υπόθεσης σε τμήμα «ουσίας» του Α.Π για να επιταχυνθεί η διαδικασία!! Προφανής η αντίθεση και η ανακολουθία. Τέλος έχουν προβληθεί ισχυρές επιφυλάξεις για το κατά πόσο συμβιβάζεται με την αναιρετική φύση του Α.Π, η μετατροπή του σε «δικαστήριο ουσίας».

B. ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

12. Αρχαιοθέτηση μηνύσεων από τον Εισαγγελέα:

Προτείνεται η αναιτιολόγητη αρχαιοθέτηση των μηνύσεων από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών και προσφυγή στον εισαγγελέα Εφετών με «αυξημένο παράβολο». Η πρόταση αυτή είναι κατάφωρα αντισυνταγματική αντίθετη στην ΕΣΔΑ, το Δ.Σ.Δ.Π.Δ και τον Χ.Θ.Δ της Ε.Ε. και ως εκ τούτου παρέλκει κάθε επιχειρηματολογία.

13. Ανώνυμες Αναφορές

Θετική η πρόταση για αρχαιοθέτηση των ανώνυμων αναφορών. Μπορεί όμως να συμπληρωθεί και η αρχαιοθέτηση να αποτελεί τον κανόνα, και κατ' εξαίρεση, και μόνο στην περίπτωση που η ανώνυμη αναφορά συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία επί των οποίων μπορεί να θεμελιώνονται σοβαρές ενδείξεις ενοχής να εξετάζεται από τον εισαγγελέα εφετών. Τέτοια αποδεικτικά στοιχεία δεν μπορεί να θεωρούνται απλά δημοσιεύματα εφημερίδων.

14. Προκαταρκτική εξέταση

Για την κατάργηση της υποχρεωτικότητας της προκαταρκτικής εξέτασης δεν συμφωνούμε, διότι η προκαταρκτική εξέταση κρίθηκε πετυχημένο στάδιο της προδικασίας, γι' αυτό αποτελούσε και χρόνιο αίτημά μας. Από την εφαρμογή του μέτρου αυτού δεν προσδίδεται πλέον άμεσα η ιδιότητα του κατηγορουμένου σε κάθε καταγγελία, αναφορά ή μήνυση, που ο κάθε ανεύθυνος ή δικομανής κατέθετε, με αποτέλεσμα να στιγματίζεται ένα άτομο μέχρι να αθωωθεί.

Στη συντόμευση συμφωνούμε καταρχήν, φοβούμαστε όμως ότι η προσπάθεια των εισαγγελέων και των ανακριτών να διεκπεραιώνουν τις υποθέσεις σε πολύ σύντομο χρόνο θα αποβαίνει σε βάρος της σωστής έρευνας και κατ' επέκταση σε βάρος της ανεύρεσης της ουσιαστικής αλήθειας, που αποτελεί καθήκον των δικαστηρίων για τη σωστή απονομή της δικαιοσύνης.

Όσο για την εφευετική περιφέρεια, διατηρούμε επιφυλάξεις, διότι τι θα συμβαίνει λ.χ. όταν θα χρειάζεται η μετακίνηση μαρτύρων από τη Ζαγορά του Πηλίου στα Τρίκαλα ή την Καλαμπάκα ή το Μουζάκι Καρδίτσας ή όπου αλλού θα διενεργείται η προκαταρκτική εξέταση, όταν για να φθάσει εκεί θα χρειάζεται να αλλάξει τρία και τέσσερα συγκοινωνιακά μέσα και ίσως χρειάζεται και διανυκτέρευση. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα το χάσιμο πολύτιμου χρόνου αλλά και μια σοβαρή οικονομική δαπάνη, όταν στην εποχή μας ελάχιστοι θα έχουν αυτή τη δυνατότητα. Άλλωστε, όλα πρέπει να γίνονται για την εξυπηρέτηση του πολίτη και όχι για να του κάνουν τη ζωή δύσκολη. Όσο για τη μη επανάληψη ανακριτικών πράξεων για τις οποίες έγινε προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, θα πρέπει να επαφίεται στην κρίση του ανακριτή και του εισαγγελέα που χειρίζεται την υπόθεση, ο οποίος να τελεί υπό τον έλεγχο του εισαγγελέα εφετών, διότι τα εχέγγυα του τακτικού δικαστή κατά την εκτέλεση των ανακριτικών του καθηκόντων δεν υποκαθίστανται από απλούς ανακριτικούς υπαλλήλους. Σε κάθε όμως περίπτωση και η παραγγελία για διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης πρέπει να είναι αρκούτως ορισμένη.

15. Πρόσληψη Ειδικών συμβούλων.

Σωστή κρίνεται η εν λόγω τροποποίηση, λόγω της πολυπλοκότητας και της ιδιαιτερότητας που παρατηρείται στις επιστήμες και τις τέχνες, εξ αιτίας της αλματώδους εξέλιξης των επιστημών και της τεχνολογίας.

16. Διαδικασία εμφάνισης κατηγορουμένου ενώπιον Συμβουλίου.

Διαφωνούμε απόλυτα με την πρόταση. Η πρόταση αυτή είναι κατάφωρα αντισυνταγματική αντίθετη στην ΕΣΔΑ, το Δ.Σ.Δ.Π.Δ και τον Χ.Θ.Δ της Ε.Ε. και ως εκ τούτου παρέλκει κάθε επιχειρηματολογία.

17. Προϋποθέσεις προσωρινής κράτησης

Πάγιο αίτημα όλων των δικηγόρων, όλων των εποχών, ήταν η κατάργηση της προσωρινής κράτησης και εν ανάγκη η διατήρησή της σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, διότι η προσωρινή κράτηση είχε εξελιχθεί σε προκαταβολή ποινής. Το αίτημα αυτό ύστερα από πολλούς αγώνες έγινε εν μέρει δεκτό με την εφαρμογή της προσωρινής κράτησης μόνο στα κακουργήματα και σε μια πλημμεληματική περίπτωση, «την ανθρωποκτονία από αμέλεια από αλλοδαπό, που θα έφευγε και δεν θα ερχόταν στο δικαστήριο να δικαστεί». Σε κάθε περίπτωση δεν είναι νοητή λόγω της επικινδυνότητάς της η επέκταση της προσωρινής κράτησης σε πλημμεληματικής μορφής αδικήματα και ιδίως για επικοινωνιακούς λόγους.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ

18. Μονομελή Εφετεία Κακουργημάτων

α) Οι πολυμελείς συνθέσεις των δικαστηρίων είναι εγγύηση δίκαιης δίκης και προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας (εσωτερικής και εξωτερικής) των δικαστών.

β) Τα Μονομελή δικαστήρια δικάζουν υποθέσεις ήσσονος ποινικής απαξίας. Τα κακουργήματα λόγω της φύσεως τους δεν δύνανται να χαρακτηρισθούν ως ήσσονος ποινικής απαξίας πράξεις και δεν νοείται να δικάζονται από μονομελή σύνθεση δικαστηρίου.

19. Σύσταση Αυτοτελών ποινικών τμημάτων στα μεγάλα δικαστήρια:

Θετική κατ' αρχήν η πρόταση, με την εξυπακουόμενη προϋπόθεση της εναλλαγής των δικαστών στα τμήματα αυτά (προκειμένου να αποτραπούν φαινόμενα “ποινικολαγνείας”). Ενδεικτικά προτείνεται διετής θητεία.

20. Εκδίκαση όλων των πλημμελημάτων από Μονομελή σύνθεση

Ισχύουν αναλόγως τα αναφερόμενα ανωτέρω υπο στοιχ. 18.

21. Εξαίρεση Δικαστών

Κατ' αρχήν η πενθήμερη προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, διότι πολλές φορές ο δικαστής αντικαθίσταται την τελευταία στιγμή και δικάζει ο αναπληρωτής του είτε στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο, είτε στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο, είτε στο Εφετείο κ.λ.π. διότι το κώλυμα εμφανίστηκε την ημέρα της δικασίμου.

Δεύτερον δεν επιτρέπεται σε κάθε αίτηση που αποτελεί άσκηση δικαιώματος, να επιβάλλεται όλο και μεγαλύτερη δικαστική δαπάνη, δηλαδή ποινή, με σκοπό την αποτροπή υποβολής τέτοιων αιτήσεων, όπως ρητά αναφέρεται στην αιτιολογία της. Το πρόβλημα αυτό είναι έντονο σε πόλεις που έχουν πληθυσμό πάνω από 100.000 κατοίκους, (με εξαίρεση την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη), όπου δεν ισχύει το κώλυμα εντοπιότητας, και πολλοί δικαστές επιμένουν από τον πρώτο βαθμό μέχρι το βαθμό του Προέδρου Πρωτοδικών και όπου υπάρχει έδρα Εφετείου και μέχρι το βαθμό του Προέδρου Εφετών να υπηρετούν στον τόπο τους. Οι άνθρωποι αυτοί που τελείωσαν εκεί το Δημοτικό Σχολείο, το Γυμνάσιο και το Λύκειο, που έχουν συγγενείς, φίλους, φίλες και γνωστούς, έχουν εκτός από φίλους και εχθρούς. Υπάρχουν άνθρωποι τους οποίους αγαπούν αλλά και άλλοι τους οποίους μισούν. Από την άλλη μεριά οι ενστάσεις εξαίρεσης σπάνια γίνονται δεκτές με αποτέλεσμα, αν οι δικαστές αυτοί γνωρίζουν ότι σε περίπτωση υποβολής μιας τέτοιας ένστασης και απόρριψής της θα επιβληθεί και μια γενναία δικαστική δαπάνη αποτρεπτική για την υποβολή της, δεν θα τηρούν ακόμη και τα προσχήματα. **Είμαστε κάθετα αντίθετοι στην αύξηση της δικαστικής δαπάνης και στην τήρηση της 5νθήμερης προθεσμίας.**

23. Αναβολές/ διακοπές (εκδίκαση από τον ίδιο Πρόεδρο ή Προεδρεύοντα)

α) Η πρόταση αυτή είναι δυσχερώς εφαρμόσιμη όταν τις συνθέσεως του δικαστηρίου προεδρεύει Δικαστής που δεν φέρει το βαθμό του προέδρου

β) Η παράσταση με δικηγόρο της επιλογής του κατηγορούμενου απορρέει από το άρθρο 6 παρ. 3 της ΕΣΔΑ, το άρθρο 47 του ΧΘΑ της ΕΕ και το άρθρο 14 του ΣΔΑΠΔ και ως εκ τούτου διαφωνούμε απόλυτα.

Η κατανομή των υποθέσεων για τις οποίες διατάσσεται η διακοπή της δίκης σε διαφορετικές δικασίμους, ώστε να εξασφαλισθεί η δυνατότητα να δικαστεί η υπόθεση, μας βρίσκει σύμφωνους, υπό το πνεύμα όμως της απόφασης της Ολομέλειας των Προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων της χώρας περί της μη παράστασης των δικηγόρων στα

Πλημμελειοδικεία στη μετά διακοπή συνεδρίαση και της παράστασης στη μια μετά διακοπή στα Εφετεία.

24. α) Ενίσχυση του θεσμού της ποινικής συνδιαλλαγής

Θετική κατ' αρχήν η πρόταση.

Να επεκταθεί σ' όλα τα αδικήματα του ΠΚ και να γίνεται υπό την εποπτεία δικαστή που θα έχει και την τελική ευθύνη επίτευξης της συνδιαλλαγής.

Καθορισμός συγκεκριμένης διαδικασίας και κριτηρίων της ποινικής συνδιαλλαγής που πρέπει να διενεργείται με γνώμονα το συμφέρον της δικαιοσύνης και όχι για ταμειακούς σκοπούς, ιδίως στις περιπτώσεις των ποινικοποιημένων πολλαπλά χρηματικών αξιώσεων του Δημοσίου, η ΝΠΔΔ κλπ από διοικητικές διαφορές.

β) Αύξηση δικαστικής δαπάνης

Πρόκειται για “μνημονιακό” μέτρο, εισπρακτικού σκοπού (βλ κεφ 4.5 του Δ' αναθεωρημένου μνημονίου)

γ) Η δικαστική δαπάνη, ως “δαπάνη” πρέπει να “αντικρίζει” σε πραγματικά έξοδα, διαφορετικά αποτελεί “κύρωση” (ποινή) ή “φόρο”.

Ως κύρωση πρέπει να είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας και να τελεί σε εσωτερική αιτιώδη συνάφεια με την συμπεριφορά του διαδίκου και να μην είναι απορριπτική της άσκησης δικαιωμάτων υπεράσπισης του κατηγορούμενου.

Μ' άλλα λόγια η δικαστική δαπάνη, ως “κύρωση” πρέπει να επιβάλλεται μόνο στις περιπτώσεις ψευδούς υποβολής μηνύσεως, αναφοράς, καταγγελίας ή καταχρηστικής άσκησης δικαιωμάτων του κατηγορουμένου.

Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις η επιβολή δικαστικής δαπάνης αποτελεί “φόρο” επιβαλλόμενο όχι επί του εισοδήματος ή της περιουσίας αλλά επί του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο και δίκαιης δίκης, τόσο σε ότι αφορά τα θέματα εγκληματικών πράξεων, όσο και σε ότι αφορά την ενάσκηση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του κατηγορουμένου, γεγονός που αντίκειται στο Σύνταγμα, στην ΕΣΔΑ στα ΔΣΑΠΔ και τον ΧΘΔ της ΕΕ.

Γ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΗ

25. Αξιολόγηση ρυθμίσεων του Ν. 3900/2010 και λήψη περαιτέρω μέτρων

Με τον ν. 3900/2010 καταργήθηκε ουσιαστικά το δικαίωμα της αιτήσεως αναιρέσεως στις

διοικητικές διαφορές ουσίας, το δικαίωμα εφέσεως στις ακυρωτικές διαφορές (επιτρέπονται μόνο κατ' εξαίρεση και με όρους που καθιστούν de facto αδύνατη την άσκηση τους), φαλκιδεύτηκε υπέρμετρα το δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας, φαλκιδεύτηκε υπέρμετρα το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο (πρώτου και δεύτερου βαθμού) και ιδίως στις “ποινικής φύσεως” διοικητικές υποθέσεις και ιδίως στους οικονομικά ασθενέστερους πολίτες με την επιβολή και την απειλή επιβολής πάγιων και αναλογικών υπέρογκων παραβόλων, προς αποτροπή άσκησης του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη και υπό τις εγγυήσεις της ΕΣΔΑ, καταργήθηκε ουσιαστικά το διαδικαστικό συνταγματικό δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης κλπ.

Συνεπώς, όχι μόνο δεν πρέπει να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, (όπως προβλέπεται και στο Δ' αναθεωρημένο μνημόνιο) αλλά πρέπει να καταργηθούν οι ως άνω διατάξεις του Ν. 3900/2010 και να αναμορφωθεί εκ βάθρων ο ΚΔΔ (ν. 2719/1999), το πδ 18/1989 και ο ν. 702/77 σύμφωνα με τις επιταγές του Συντάγματος, της ΕΣΔΑ, του ΔΣΑΠΔ και του ΧΘΔ της ΕΕ

26. Επιτάχυνση προσδιορισμού και εκδίκασης φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων: βλ ανωτέρω κεφ. Ι Α παρ. 1,2.

27. Ενίσχυση του θεσμού της “πilotικής δίκης” στο ΣτΕ

α) Να καταργηθεί ο θεσμός της pilotικής δίκης (πρόκειται για “ελληνικής κοπής νόμισμα”, που καμία σχέση δεν έχει με την “πilotική δίκη” στο ΕΣΔΑ ή την γερμανική “πilotική δίκη”) ως αντίθετος στο Σύνταγμα, στο Ενωσιακό Ευρωπαϊκό Δίκαιο, στην ΕΣΔΑ, στο ΔΣΑΠΔ και στον ΧΘΔ της ΕΕ. Συνιστά “υφαρπαγή” εκκρεμούς υποθέσεως από τον φυσικό δικαστή της διαφοράς, με απόφασης επιτροπής του ΣτΕ που λαμβάνεται χωρίς κλήση και ακρόαση του διαδίκου, δημοσιότητα, αντιμωλία, ταλαιπωρία των διαδίκων και των δικηγόρων τους λόγω της μετακίνησης του στην Αθήνα, ακόμη και για υποθέσεις αρμοδιότητας Μον. Διοικ. Πρωτ., οικονομική επιβάρυνση του διαδίκου, απόπειρα ελέγχου της νομολογίας των τ.δ.δ πριν ακόμη αυτή διαμορφωθεί. Υπάρχει αδυναμία άσκησης ελέγχου συνταγματικότητας ή αντίθετης στο Ενωσιακό Δίκαιο, των ΕΣΔΑ, το ΔΣΑΠΔ ή τον ΧΘΔ της ΕΕ εκ μέρους του “φυσικού δικαστή” της διαφοράς, δηλ. των δικαστών των τ.δ.δ, μετατροπή του ΣτΕ από αναιρετικό και ακυρωτικό δικαστήριο σε “υπερδικαστήριο ουσίας” και “οιονεί συνταγματικό δικαστήριο” που αποφαίνεται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό κ.λ.π

β) Στις περιπτώσεις που τίθεται ζήτημα μείζονος σημασίας και γενικότερου ενδιαφέροντος να εισαχθεί ο θεσμός της “αίτησης επιτάχυνσης”, της ειδικής και ταχείας διαδικασίας εκδίκασης κατά τα πρότυπα των ειδικών διαδικασιών του ΚΠολΔ και να εισαχθεί και στην διοικητική δίκη ο θεσμός της “μετ' άλμα αναίρεσης”.

28. Ομαδοποίηση εκκρεμών υποθέσεων και ορθολογική κατάταξη “ομοίων” υποθέσεων

Δεν απαιτείται ρύθμιση. Τούτο αποτελεί έργο του Προέδρου του οικείου σχηματισμού, με την αξιοποίηση και συνδρομή των ασκούμενων δικηγόρων.

Επισημαίνεται ο κίνδυνος διεξαγωγής “ομαδικών δικών” και έκδοσης “ομαδικής αποφάσεως” ή αποφάσεων με στερεοτυπική “αιτιολογία – σφραγίδα” και ουσιαστική κατάργηση του δικαιώματος δικαστικής ακροάσεως κάθε διαδίκου ξεχωριστά και ειδικής απάντησης στους προβαλλόμενους από κάθε διάδικο ουσιώδεις ισχυρισμούς.

29. Προώθηση εκδίκασης υποθέσεων εν Συμβουλίω (δηλ της απόρριψης εν συμβουλίω)

Η πρόταση αυτή είναι συνταγματικά απαράδεκτη. Πρόκειται για επέκταση του απαράδεκτου θεσμού που εισήχθη στις ακυρωτικές διαφορές σ' όλες τις διοικητικές διαφορές ουσίας και σε κάθε βαθμό και στάση της δίκης. Θα προβλέπεται απόρριψη ενδίκου βοηθήματος ή μέσου (ακόμη και “ομαδική”) εν συμβουλίω, χωρίς προηγούμενη κλήση και ακρόαση του διαδίκου, χωρίς δημοσιότητα και χωρίς αντιμωλία.

Σε περίπτωση που ο διάδικος ζητήσει να εισαχθεί η υπόθεση στο ακροατήριο και να συζητηθεί μ' όλες τις εγγυήσεις του Συντάγματος, της ΕΣΔΑ, του ΔΣΑΠΔ και του ΧΘΔ της ΕΕ, θα πρέπει να καταβάλει υπέρογκο παράβολο, πολλαπλάσιο του αρχικού (που ενδεχομένως να ανέρχεται σε χιλιάδες ευρώ, αν πρόκειται για αναλογικό παράβολο) με την απειλή πολλαπλασιασμού αυτού, σε περίπτωση απόρριψης του ενδίκου βοηθήματος ή μέσου.

Η πρόταση αυτή έχει αποκλειστικά εισπρακτικό σκοπό και αποσκοπεί στην αποτροπή του διαδίκου από την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο και της διεξαγωγής δίκαιης δίκης, με την απειλή υπέρογκων παραβόλων (=κυρώσεων), αν ζητήσει την τήρηση των εγγυήσεων της ΕΣΔΑ.

30. α) Ενίσχυση ενδικοφανών προσφυγών ως μορφών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών από ανεξάρτητες επιτροπές που θα αποτελούν και τον πρώτο βαθμό ουσιαστικής κρίσης στις διοικ. διαφορές ουσίας, και ιδίως στις φορολογικές, κοινωνικοασφαλιστικές και στις εν γένει διοικητικές διαφορές χρηματικού περιεχομένου.

Και η πρόταση αυτή είναι προδήλως απαράδεκτη. Αποσκοπεί στην μεταφορά του πρώτου βαθμού ουσιαστικής κρίσης από Δικαστήριο “πλήρους δικαιοδοσίας” σε διοικητικές “ανεξάρτητες” επιτροπές.

Πρόκειται για μια απόπειρα «αλλοίωσης» της νομολογίας του ΕΔΔΑ και της πρόσφατης νομολογίας της Ολομέλειας του ΣτΕ σχετικά με την έννοια του “δικαστηρίου πλήρους δικαιοδοσίας” κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, που όμως αφορά τις ακυρωτικές διαφορές και τον ασκούμενο περιορισμένο ακυρωτικό δικαστικό έλεγχο των προσβαλλομένων με αίτηση ακυρώσεως διοικητικών πράξεων και όχι τις διοικητικές διαφορές ουσίας που εκδικάζονται από τα τ.δ.δ που αποτελούν δικαστήρια “πλήρους δικαιοδοσίας”

(βλ σχετικά για το ζήτημα αυτό σε Αντ Μαγγανά, Χαρ. Χρυσανθάκη, Δημ. Βανδώρου, Λίλα Καρατζά “Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Νομολογία και Ερμηνευτικά Σχόλια, εκδ. “Νομική Βιβλιοθήκη” 3η έκδοση 2011 σελ υπό άρθρο 6 παρ. 1 ΕΣΔΑ, σελ 127 έως 131, και Παρ. Μαρινάκη - Πέτρ Πανταζόπουλο, Διοικητικό Δικονομικό Δίκαιο, εκδ “Νομική Βιβλιοθήκη” 7η έκδοση 2011, υπό άρθρο 1 Ν 1406/1983 αριθ 57 σελ 548, 549, 550, 551, 552, όπου και παραπομπές στη νομολογία του ΕΔΔΑ και του ΣτΕ.)

Με την πρόταση αυτή αποσκοπείται η μείωση του επιπέδου της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας, όπως προδήλως είναι η μεταφορά του πρώτου βαθμού ουσιαστικής κρίσεως από δικαστήριο “πλήρους δικαιοδοσίας” σε μια “διοικητικής επιτροπή” που “βαπτίζεται” “ανεξάρτητη”.

β) Εξέταση συστήματος διαιτησίας για αγωγές:

Η πρόταση αυτή μπορεί να έχει εφαρμογή μόνο στις αγωγές διαφορών από διοικητική σύμβαση. Δεν μπορεί να γίνει περαιτέρω αξιολόγηση λόγω της ασάφειας της πρότασης.

γ) Εφαρμογή συμβιβαστικής επέμβασης σε όλες τις (διοικητικές) διαφορές:

Ενδιαφέρουσα η πρόταση και πρέπει να εξετασθεί κατ' αρχήν θετικά με την εξυπακουόμενη προϋπόθεση να μην παραβλάπτεται το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο

και σε δίκαιη δίκη. Δεν μπορεί να γίνει περαιτέρω αξιολόγηση λόγω της ασάφειας της πρότασης.

31. Επιτάχυνση υποθέσεων “γενικότερου ενδιαφέροντος”

Ως γενικότερου ενδιαφέροντος νοούνται οι μεγάλες επενδύσεις και οι υποθέσεις μεγάλου οικονομικού αντικειμένου. Πρόκειται για πρόταση δημιουργίας “πινακίου V.I.P”! Τα κριτήρια της επιτάχυνσης δεν μπορεί να είναι “οικονομικίστικα” ή “ποσοτικά” αλλά ποιοτικά

32. α) Θέσπιση “φίλτρου” (άδειας) στην άσκηση ενδίκων μέσων, κυρίως αναιρέσεως στο ΣτΕ

Η πρόταση αφορά τις αιτήσεις αναιρέσεως και τις ακυρωτικές εφέσεις στο ΣτΕ.

Πρόκειται για ολοκλήρωση της ουσιαστικής κατάργησης των ενδίκων μέσων της αιτήσεως αναιρέσεως στις διοικητικές διαφορές ουσίας, και τις εφέσεις στις ακυρωτικές διαφορές, ακόμη και στις όλες περιορισμένες και εξαιρετικές περιπτώσεις που αυτές επιτρέπονται ακόμη (βλ ανωτέρω υπό στοιχ 25).

Με την πρόταση αυτή επιχειρείται η επιτάχυνση των δικών δια της κατάργησης των δικών. Η πρόταση αυτή δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή από το Δικηγορική Σώμα.

β) “Φιλτράρισμα” (άδεια) και αυστηροποίηση προϋποθέσεων εκδίκασης εφέσεων στο διοικητικό εφετείο (σοβαρή νομική αμφισβήτηση, έλλειψη νομολογίας η σπουδαίου νομικού ζητήματος.

Ισχύουν τα αμέσως παραπάνω. Επιπροσθέτως επισημαίνεται ότι οι περιπτώσεις εκδίκασης διοικητικών διαφορών από πρόστιμα ή προσαυξήσεις φόρων, δασμών, ασφαλιστικών εισφορών ή άλλων προσαυξήσεων ή προστίμων είναι “ποινικής φύσεως” και ως εκ τούτου δεν δύναται να περιορισθεί η πρόσβαση σε Δικαστήριο δεύτερου βαθμού δικαιοδοσίας (αρθ 2 του 7ου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, που κυρώθηκε με το ν 1705/87, και αρθ 14 παρ. 5 του ΔΣΑΠΔ, που κυρώθηκε με το ν 2462/97).

33. Αναμόρφωση και εκσυγχρονισμός ΣτΕ

α) Πρέπει να αναμορφωθεί εκ βάρων το πδ 18/1989 και ο ν 702/77 (“ακυρωτική δικονομία”), ώστε να προσαρμοσθεί ο περιορισμένος ακυρωτικός δικαστικός έλεγχος των ατομικών διοικητικών πράξεων στα δεδομένα της νομολογίας του ΕΔΔΑ και της

πρόσφατης νομολογίας του ΣτΕ (Ολ ΣτΕ 189/2007, Ολ ΣτΕ 3391/2010).

β) Στα πλαίσια αυτά πρέπει να συσταθούν “ανεξάρτητες επιτροπές” που θα έχουν τα χαρακτηριστικά του “Δικαστηρίου πλήρους δικαιοδοσίας”, κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ (σύσταση με νόμο, διαρκής και όχι ad hoc λειτουργία, προσωπική και λειτουργική, εσωτερική και εξωτερική, ανεξαρτησία και αμεροληψία των μελών του, εξουσία πλήρους ελέγχου της προσβαλλόμενης πράξης, ακύρωσης ή μεταρρύθμισης αυτής, διαμόρφωση του ουσιαστικού περιεχομένου του δικαιώματος, δεσμευτικότητα, δημοσιότητα, προηγούμενη ακρόαση, διεξαγωγή της δίκης κατ' αντιμωλίαν ισότητα διαδίκων και όπλων, ειδική σαφή και εμπειριστατωμένη αιτιολογία κλπ) που θα δικάζουν προσφυγές κατά διοικητικών πράξεων σε πρώτο ουσιαστικό βαθμό και θα προσβάλλονται με αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του ΣτΕ ή των Διοικητικών Εφετειών ή Διοικητικών Πρωτοδικείων, αναλόγως με την σημασία της πράξεως. Μ' άλλα λόγια η ανωτέρω υπό στοιχείο 30 α πρόταση για “ανεξάρτητες επιτροπές” πρώτου βαθμού ουσιαστικής κρίσης έχει εφαρμογή μόνο στις ακυρωτικές διαφορές, ώστε ο περιορισμένος δικαστικός ακυρωτικός έλεγχος από δικαστήριο “μη πλήρους δικαιοδοσίας” (όπως είναι σε ακυρωτικά δικαστήρια) να μην αντίκειται στο άρθρο 6 παρ 1 της ΕΣΔΑ και όχι στις διοικητικές διαφορές ουσίας που προβλέπεται ήδη η εκδίκαση τους σε πρώτο βαθμό κρίσεως από “δικαστήριο πλήρους δικαιοδοσίας” (βλ ανωτέρω υπό στοιχ 30 α, για την έννοια του “δικαστηρίου πλήρους δικαιοδοσίας” και υπο στοιχ 27 α).

γ) Το ΣτΕ να δικάζει κυρίως αιτήσεις αναιρέσεως και από τις ακυρωτικές διαφορές, τις υποθέσεις μείζονος σημασίας και σπουδαιότητας, αιτήσεις ακυρώσεως κατά διοικητικών πράξεων ευρείας διακριτικής ευχέρειας και αιτήσεις ακυρώσεως κατά κανονιστικών πράξεων, παραφυλαττομένων αυτονόητων των συνταγματικών αρμοδιοτήτων αυτού.

34. Υποχρέωση “περίληψης δικογράφων”!!!

α) Η πρόταση αυτή επιχειρεί να μεταφέρει τον θεσμό της υποβολής συνοπτικής έκθεσης της υπόθεσης και των προβαλλόμενων λόγων ακυρώσεως, μαζί με την κατάθεση του δικογράφου κατά τα πρότυπα του ΔΕΕ. Ατυχής η συσχέτιση αυτή. Ο θεσμός αυτός προβλέπεται στα ΔΕΕ διότι η ως άνω “συνοπτική έκθεση” δημοσιεύεται στην εφημερίδα της ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να λαμβάνουν γνώση τα κράτη μέλη, ώστε να ασκήσουν παρέμβαση, ως “προνομιούχοι διάδικοι” (δηλ χωρίς επίκληση ιδιαίτερου εννόμου συμφέροντος) και οι τρίτοι ιδιώτες, εφ' όσων έχουν άμεσο, ιδιαίτερο, προσωπικό και ενεστώς έννομο συμφέρον.

β) Στην πρόταση γίνεται λόγος για “υποχρέωση” υποβολής περίληψης, δηλ. υπονοείται ότι θα τεθεί η υποχρέωση αυτή επί ποινή απαραδέκτου!!! Έτσι, αν δεν αρέσει στον δικαστή η περίληψη θα απορρίπτει το δικόγραφο που δεν θα το διαβάζει καν!!!

Σημειωτέο ότι στα ΔΕΕ η υποβολή της συνοπτικής έκθεσης δεν τίθεται επί ποινή απαραδέκτου.

γ) Η άμεση “ομαδοποίηση” και καταχώριση των εκκρεμών υποθέσεων με βάση «περιλήψεις δικογράφων» δεν μπορεί να επιβάλλεται σε βάρος των δικηγόρων με “το ζόρι” και προσβάλλει το κύρος του λειτουργήματος. Η καταχώριση αυτή είναι έργο του δικαστηρίου, που μπορεί να επιτελεσθεί με την συνδρομή των ασκουμένων δικηγόρων (βλ ανωτέρω υπό στοιχ 28) ή με την εθελοντική συνδρομή των δικηγόρων και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να τεθεί υποχρέωση υποβολής περίληψης του δικογράφου επί ποινή απαραδέκτου.

35. Περιορισμός άσκοπων εφέσεων και ενδίκων μέσων εκ μέρους του Υπουργείου σε συνεννόηση με Υπουργείο Οικονομικών.

Δεν υπάρχει αντίρρηση ως προς το σκέλος αυτό των προτάσεων.

Σημειωτέο ότι ακόμη και ο υποχρεωτικός περιορισμός ή αποκλεισμός άσκησης ενδίκων μέσων από Δημόσια Αρχή δεν αντίκειται στην ΕΣΔΑ, διότι το δικαίωμα πρόσβασης σε Δικαστήριο και ιδίως σε δεύτερο βαθμό είναι ατομικό δικαίωμα του πολίτη έναντι του Κράτους (βλ ανωτέρω κεφ. Ι Α παρ. 1, 2, βλ και Διοικ Ολομ ΣτΕ 4/2010). Συνεπώς δύναται να αποκλεισθεί νομοθετικά το δικαίωμα Δημόσιων Αρχών σε άσκηση ενδίκων μέσων, ιδίως όταν το ζήτημα έχει ήδη κριθεί νομολογιακά, όχι όμως και των αντιδίκων ιδιωτών.

36. Αναθεώρηση και απλοποίηση της ισχύουσας διοικητικής διαδικασίας και δικονομίας στα ζητήματα των αλλοδαπών.

Αόριστη και ασαφής η πρόταση και δεν μπορεί να αξιολογηθεί.

Πάντως, δεν φαίνεται να υπάρχει εμφανές λόγος μη αποδοχής της πρότασης αρκεί να μην παραβλάπεται το δικαίωμα πρόσβασης στο Δικαστήριο και σε δίκαιη δίκη

37. Αλλαγή συστήματος επιδόσεων στο Δημόσιο (αποστολή κλήσεων με e-mail)

Δεν υπάρχει καμία αντίρρηση σε ότι αφορά τις κλήσεις προς το Δημόσιο και ΝΠΔΔ, όχι

όμως στους ιδιώτες διαδίκους.

38. Απλοποίηση διαδικασιών που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις

Ισχύουν τα αμέσως παραπάνω υπό στοιχ 36

39. α) Συνολική εξέταση θέματος δικαστικής δαπάνης

Μη αποδεκτή η πρόταση για τους λόγους που αναφέρονται ανωτέρω στο κεφ. ΙΙ Β, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ υπό στοιχ 24 β, γ, δ.

β) Αυξημένο παράβολο εφέσεων και προσφυγών για την περίπτωση που ο διάδικος επιθυμεί τη συνέχιση της δίκης παρά το ότι το νομικό θέμα έχει ήδη επιλυθεί με αμετάκλητη απόφαση.

i) Απαράδεκτο εισπρακτικό μέτρο, που αποτρέπει την άσκηση του δικαιώματος παροχής δικαστικής προστασίας.

ii) Τα διοικητικά δικαστήρια δεν επιλύουν νομικά θέματα αλλά διοικητικές διαφορές του πολίτη με το Κράτος.

Περαιτέρω, εκτός από την ερμηνεία του κανόνα δικαίου υπάρχει και η υπαγωγή του πραγματικού στον κανόνα αυτόν, η δε ερμηνεία του κανόνα γίνεται ενόψει συγκεκριμένου πραγματικού και στις δίκες αυτές αναφέρονται ζητήματα συνταγματικότητας ή αντίθετης σε υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις, γεγονός που φαίνεται ότι δεν λαμβάνεται υπόψη στην ως άνω πρόταση.

iii) Η πρόταση αυτή διαπνέεται από την λογική του “μη μου τους κύκλους τάραττε”, και παρακωλύει την νομολογιακή μεταβολή.

iv) Με δεδομένο της μη ύπαρξης νομολογιακής βάσης δεδομένων σε κάθε δικαστήριο, της μη δημοσίευσης των αποφάσεων στο διαδίκτυο ή της μη πρόσβασης των δικηγόρων στις τυχόν υπάρχουσες νομολογιακές βάσεις δεδομένων σε κάθε δικαστήριο, είναι αδύνατο στους δικηγόρους να γνωρίζουν αν το θέμα έχει επιλυθεί με αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου ή αν καταφέρουν να βρουν αντίθετη απόφαση πρωτοδικείου ή εφετείου, δεν μπορούν να γνωρίζουν αν έχει καταστεί αμετάκλητη Έτσι οι διάδικοι θα πληρώνουν αυξημένο παράβολο για να μάθουν αν υπάρχει αμετάκλητη απόφαση!!!

40. Ποινικές δίκες “εξπρές” για τις περιπτώσεις φοροδιαφυγής (εγκύκλιο

Αντι ΑΠ Νικ Παντελή)

α) Η ανωτέρω “υπερταχεία ποινική δίκη”, προβλέπεται για τα αδικήματα της φοροδιαφυγής του Ν. 3343/2011 που στην πραγματικότητα αποτελεί “διπλή ποινικοποίηση” του αυτού αδικήματος.

Το Δικηγορικό σώμα πρέπει να υπενθυμίσει προς κάθε κατεύθυνση ότι σε περίπτωση έκδοσης απόφασης του διοικητικού δικαστηρίου επί διοικητικής διαφοράς που αποτελεί ταυτόχρονα και “scripto sensu” ποινικό αδίκημα, το ποινικό δικαστήριο δεν μπορεί ακολούθως να δικάσει εκ νέου την αυτή πράξη σύμφωνα με την αρχή non bis in idem (βλ αρθ 4 του 7 πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ που κυρώθηκε με τον ν 1705/87, αρθ 14 παρ 7 ΔΣΑΠΔ που κυρώθηκε με τον ν. 24623/97 και αρθ 50 του ΧΘΔ της ΕΕ).

Σημειωτέο ότι τα αδικήματα φοροδιαφυγής του Ν. 3943/2011 “διώκονται” τόσο ως scripto sensu ποινικά αδικήματα όσο και ως διοικητικά αδικήματα και ως εκ τούτου αποτελούν “ποινικής φύσεως” διοικητικές υποθέσεις επί των οποίων έχει εφαρμογή η ΕΣΔΑ, τα πρωτόκολλα αυτής και ο ΧΘΔ της ΕΕ (βλ διεξοδικά για τις “ποινικής φύσεως διοικητικές υποθέσεις και την εφαρμογή επ’ αυτών της ΕΣΔΑ Διοικ Εφ Κομ 151/2010, βλ επίσης και ΣτΕ 2067/2011, όπου γίνεται δεκτό ότι η απόφαση διοικητικού δικαστηρίου επί της αυτής πράξεως αποτελεί αρνητικό δεδικασμένο για το ποινικό δικαστήριο και το αντίστροφο. Για τον λόγο αυτό, και προς “διασφάλιση και υπεράσπιση” προφανώς, του “ταμειακού συμφέροντος του δημοσίου”, κατέληξε στο πρωτοφανές συμπέρασμα ότι το άρθρο 4 του 7ου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, το άρθρο 50 του ΧΘΔ της ΕΕ και το άρθρο 14 παρ. 7 του ΔΣΑΠΔ, το “τεκμήριο αθωότητας” και η αρχή της ισότητας των διαδίκων, αντίκειται στο Σύνταγμα!!!

γ) Το αδίκημα της μη καταβολής βεβαιωμένων χρεών στο Δημόσιο, στην πραγματικότητα είναι απότμηση του αποτελέσματος μιας πράξης που αποτελεί έγκλημα αποτελέσματος (πχ λαθρεμπορία, εικονικά τιμολόγια κλπ) και αυτοτελής εκ νέου ποινικοποίηση του αποτελέσματος μίας ήδη δικασθείσας πράξεως το οποίο (αποτέλεσμα) στην πραγματικότητα είναι “μη τιμωρητή υστέρα πράξη”. Με τον τρόπο αυτό παραβιάζεται άλλως καταστρατηγείται η αρχή non bis in idem (πρ βλ για την συνταγματική απαγόρευση της καταστρατήγησης του Συντάγματος με τον κατακερματισμό της ίδιας υπόθεσης στα επί μέρους στοιχεία που την απαρτίζουν και αρθρ. 6 παρ 4 τελευταίο εδαφ του Συντάγματος) και σε κάθε περίπτωση, αν έχει αθωωθεί ο “κατηγορούμενος” από ποινικό δικαστήριο για την ίδια πράξη, παραβιάζεται, άλλως καταστρατηγείται το τεκμήριο της αθωότητας.

Περαιτέρω, η εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας στο ανωτέρω αδίκημα (ακόμη και αν πρόκειται για κακούργημα!!!) παραβιάζει το ποινικό δόγμα, θεμελιώδεις επιστημονικές έννοιες και αρχές του ποινικού δικαίου και, εν τέλει, το άρθρο 6 παρ. 2 του Συντάγματος και δημιουργεί ακόμη και “αυτόφωρο κακούργημα” 60 μήνες μετά την τέλεσή του!!! Ειδικότερα, ο νομοθέτης “βαπτίζοντας την χήνα ψάρι”, καθιστά ένα από τη φύση του στιγμιαίο αδίκημα, σε διαρκές (“επειδή έτσι του αρέσει”) και που το θεωρεί “εν τω πράττεσθαι” ακόμη και μετά πάροδο 20 μηνών για τα πλημμελήματα ή 60 μηνών!!! για τα κακουργήματα, κατά παράβαση άλλως καταστρατήγηση του αρθ 6 παρ. 2 του Συντάγματος και των συνταγματικών αρχών της ασφάλειας και βεβαιότητας δικαίου που απορρέουν από την αρχή του Κράτους Δικαίου.

Με την λογική του νομοθέτη κάθε έγκλημα αποτελέσματος έπρεπε να είναι διαρκές όταν ο δράστης παρακρατά και δεν επιστρέφει το αποτέλεσμα της πράξης του (πχ κλοπή, απάτη, ληστεία κλπ). Για τα αδικήματα αυτά όμως η παρακράτηση του υλικού οφέλους της πράξεως, δεν διώκεται ποινικά, διότι απορροφάται από την προηγηθείσα πράξη (μη τιμωρητή υστέρη πράξη, κατ' ιδίαν φαινομένη συρροή) και ο νομοθέτης δημιουργεί ένα νέο, καινομανές και κενοφανές αδίκημα μόνο υπέρ του Δημοσίου, για εισπρακτικούς λόγους το οποίο και θεωρεί ως “εν τω πράττεσθαι” μετά πάροδο 20 ή 60 μηνών από την τέλεσή του!!! Η κατάχρηση της ποινικής καταστολής και της αυτόφωρης διαδικασίας “βγάζει μάτι” και είναι πρόδηλη η προνομιακή και άνιση μεταχείριση του Δημοσίου για εισπρακτικούς καθαρά σκοπούς.

δ) Ενόψει των ανωτέρω είναι πρόδηλος και ο πραγματικός σκοπός της ίδρυσης Μονομελών Εφετείων Κακουργημάτων και η μεταφορά όλων των ποινικών αδικημάτων σε πρώτο βαθμό στα Μονομελής Πλημμελειοδικεία καθώς και η “δρομολόγηση” της “υπερταχείας” διοικητικής και ποινικής δίκης στις υποθέσεις επί των οποίων το Δημόσιο θεμελιώνει “προσδοκία είσπραξης”.

Δ. ΟΙ “ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ” ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

41. Ψηφιακή Δικαιοσύνη (e-justice)

α) “Ψηφιακή δικαιοσύνη” χωρίς νομολογιακή βάση δεδομένων όλων των δικαστηρίων δεν νοείται, ιδίως όταν η “παράβαση νομολογίας” έχει καταστεί πλέον ο “βασικός λόγος αναιρέσεως”, καθ' υποκατάσταση του λόγου αναιρέσεως για “εσφαλμένη ερμηνεία και

εφαρμογή νόμου” (βλ ν 3900/2010 και τις ανωτέρω προτάσεις του Υπουργείου Δ/νης υπό στοιχ 25, 32, 39

β) Για τον σκοπό αυτό πρέπει είτε να δημιουργηθούν σε όλα τα Δικαστήρια νομολογιακές βάσεις δεδομένων με τη συνεργασία των Δικηγορικών Συλλόγων και με αξιοποίηση κονδυλίων της ΕΕ για την “κοινωνία της πληροφορίας”. Όπου υπάρχουν ήδη τέτοιες βάσεις να επιτραπεί η πρόσβαση και στους δικηγόρους ιδίως στις νομολογιακές βάσεις δεδομένων των Ανωτάτων Δικαστηρίων. Δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα σε σχέση με την προστασία προσωπικών δεδομένων και των μη “ανωνυμοποίηση” των αποφάσεων . Εξάλλου, οι Δικηγόροι έχουν υποχρέωση τήρησης απορρήτου και ως εκ τούτου δεν υφίσταται πρόβλημα και για τον λόγο αυτό.

γ) Η δημιουργία ΤΝΠ στα Δικαστήρια ή στους Δικηγορικούς Συλλόγους θα διευκολύνει και την επιτάχυνση των δικών, διότι οι εφαρμοστές του δικαίου θα έχουν ευκολότερη πρόσβαση στις σχετικές νομολογιακές πληροφορίες, γεγονός που θα συμβάλλει στην ταχεία απονομή της δικαιοσύνης σε περίπτωση που έχει δοθεί ήδη “απάντηση” σ' ένα νομικό ζήτημα καθώς και στον νομολογιακό διάλογο και στην νομολογιακή αλλαγή.

δ) Σημαντική συμβολή στην επιτάχυνση των δικών, στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης και στη συμμόρφωση με το “νομολογιακό προηγούμενο” του ΕΔΔΑ θα αποτελούσε η μετάφραση όλων των αποφάσεων του ΕΔΔΑ, στην ελληνική γλώσσα (από την Γαλλική ή Αγγλική) και η δημιουργία ΤΝΠ σχετικά με τα δεδομένα αυτά.

Τούτο μπορεί να γίνει είτε από το Υπ. Εξωτερικών και δημοσίευση στην ιστοσελίδα του ΝΣΚ, είτε από τους Δικηγορικούς Συλλόγους με αξιοποίηση κονδυλίων της ΕΕ για την “κοινωνία της πληροφορίας” και νέων δικηγόρων ή ασκουμένων δικηγόρων που γνωρίζουν “άριστα” την γαλλική ή αγγλική γλώσσα.

Μηχανοργάνωση των Υποθηκοφυλακείων της χώρας. Δυνατότητα πρόσβασης σε όσα αρχεία έχουν μέχρι σήμερα ψηφιοποιηθεί, πλην όμως δεν τίθενται σε χρήση, επειδή εκκρεμεί απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης για την κοστολόγηση των υπηρεσιών.

Μια νέα αρχή θα μπορούσε να γίνει με δυνατότητα πρόσβασης στην τράπεζα πληροφοριών των υπηρεσιών του ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.

42. Λειτουργία Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου και αναβάθμιση του θεσμού της επιθεώρησης των δικαστικών λειτουργιών.

α) Το Α.Δ.Σ και ιδίως η ολομέλεια αυτού για τους δικαστικούς λειτουργούς και τους δικαστικούς υπαλλήλους σε ζητήματα υπηρεσιακής κατάστασης και εξέλιξης καθώς και

πειθαρχικά θέματα αποτελεί «Δικαστήριο» κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ. Συνεπώς πρέπει να τηρούνται όλες οι εγγυήσεις της ΕΣΔΑ (ακόλυτη πρόσβαση σε δικαστήριο, άσκηση αποτελεσματικής προσφυγής, πραγματική ακρόαση, παράσταση με δικηγόρο, δημοσιότητα, αντιμωλία κ.λ.π)

β) Η έκφραση γνώμης για την ορθή απονομή της δικαιοσύνης ανήκει και στην αρμοδιότητα των Δικηγορικών Συλλόγων (αρθ. 199 περιπτ. β,γ Κωδ. Δικηγ). Η ευδικία, ευθυκρισία, η τήρηση των εγγυήσεων της ΕΣΔΑ και ο σεβασμός των δικαιωμάτων των πολιτών που απορρέουν από το Σύνταγμα, την ΕΣΔΑ, το ΔΣΑΠΔ, το Ενωσιακό Ευρωπαϊκό Δίκαιο (πρωτογενές και παράγωγο) και τον Χ.Θ.Δ της Ε.Ε ή το διεθνές δίκαιο εκ μέρους των δικαστών αφορά άμεσα τους Δικηγόρους ως συλλειτουργούς της Δικαιοσύνης και τους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Συνεπώς, δικαιούνται και νομιμοποιούνται οι Δικηγορικοί Σύλλογοι να εκφράζουν γνώμη για το έργο των Δικαστηρίων και των δικαστών, η οποία πρέπει να συνεκτιμάται από τον επιθεωρητή και να λαμβάνεται υπόψη στην αξιολόγησή του, με αιτιολογημένη αναφορά σ' αυτήν. Εντός των ανωτέρω οι Δικηγορικοί Σύλλογοι νομιμοποιούνται να ασκούν κριτική κατά δικαστικών αποφάσεων με τη διατύπωση αιτιολογημένης γνώμης, η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τα αρμόδια όργανα της επιθεώρησης. Η γνώμη αυτή πρέπει να δημοσιεύεται σε ιδιαίτερο τόμο, που θα τηρείται σε κάθε Δικηγορικό Σύλλογο και στην Ολομέλεια των προέδρων των Δικηγορικών Συλλόγων. Σε περίπτωση που δεν ληφθεί υπόψη, τότε νομιμοποιείται ο Δικηγορικός Σύλλογος να ασκήσει δημόσια κριτική, επιβραβεύοντας δημόσια τους άξιους δικαστικούς λειτουργούς που επιβεβαιώνουν καθημερινά τον συνταγματικό ρόλο τους και την ύψιστη αποστολή τους και «απονομιμοποιώντας δικαιοπολιτικά» όσους δεν επιβεβαιώνουν το ρόλο αυτόν. Προς τούτο αρκεί η κείμενη νομοθεσία, χρήσιμο όμως θα ήταν να υπάρχει και ειδική νομοθετική πρόβλεψη στον Κώδικα Δικηγόρων και στον Κώδικα Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργών.

43. Επέκταση ωραρίου

Η απονομή της δικαιοσύνης είναι «θεικό έργο» που όμως επιτελείται από ανθρώπους. Συνεπώς, ως ανθρώπινη ενέργεια η χρονική διάρκεια διεξαγωγής μιας δίκης έχει όρια.

44. «Απελευθέρωση» Δικηγορίας (πλήρης «απελευθέρωση δικηγορικών εταιρειών», πολυεπαγγελματικές δικηγορικές εταιρείες, αλλαγή του τρόπου υπολογισμού των εισφορών των Δικηγόρων).

Οι θέσεις του δικηγορικού σώματος έχουν διατυπωθεί κατ' επανάληψη και ως εκ τούτου παρέλκει κάθε άλλη ειδικότερη αναφορά.

45. Ίδρυση Δικαστικής Αστυνομίας

Η πρόταση αυτή πρέπει να αντιμετωπισθεί κατ' αρχήν θετικά, με την εξυπακουόμενη προϋπόθεση της τήρησης των εγγυήσεων του Συντάγματος και της ΕΣΔΑ και της μη δημιουργίας “υπεραστυνομίας” που θα συμμετέχει ή θα “αστυνομεύει” και στο δικαιοδοτικό έργο.

47. Βελτίωση κτιριακών υποδομών και αξιοποίηση περιουσίας του ΤΑΧΔΙΚ

Δεν υπάρχει αντίρρηση. Εξοικονόμηση χρημάτων για τη βελτίωση των κάθε είδους υποδομών κτιριακών κλπ, είτε με αξιοποίηση των πόρων του ΤΑΧΔΙΚ προς εκπλήρωση των σκοπών του, είτε από το ποσοστό του 92%, με το οποίο προσαυξάνεται η μετατροπή των ποινών.

48. Αναμόρφωση Π.Κ και ΚΠοινΔ

α) Θετική η πρόταση. Αυτονόητη είναι η συμμετοχή εκπροσώπων της Ολομέλειας των προέδρων των ΔΣΕ στην νομοπαρασκευαστική επιτροπή.

β) Στην προσπάθεια αυτή να προστεθεί και η αναμόρφωση του Κ Δ.Δ (ν 2717/1999) του πδ 12/1989 και του Ν. 702/77 (ακυρωτική δικονομία) του ΚΠολΔ της δικονομίας των δημοσιολογιστικών διαφορών (Ελ Συν) και του Κωδ Διοικ Διαδ, με την συμμετοχή εκπροσώπων της Ολομέλειας των προέδρων των Δ.Σ.Ε στις νομοπαρασκευαστικές επιτροπές.

49. Συγκρότηση επιτροπής για την ανασύνταξη του Κώδικα περί Δικηγόρων

Αξιοποίηση και επικαιροποίηση της εργασίας της Επιτροπής που συνέταξε προσχέδιο του ΚΩΔΙΚΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ήδη από τον Μάιο του 2003 και προσαρμογή των διατάξεων αυτού στα νέα δεδομένα αναφορικά με τον κλάδο μας.

50. Αναδιοργάνωση οργανικών θέσεων δικαστών και ορθολογική ανακατανομή τους

α) Ενόψει της υπάρχουσας κατάστασης χωρίς κάλυψη όλων των οργανικών κενών και γενναία αύξηση του αριθμού των οργανικών θέσεων η προτεινόμενη αναδιοργάνωση και ανακατανομή θα αφορά στην πραγματικότητα την αναδιοργάνωση και ανακατανομή του προβλήματος και όχι την επίλυσή του.

β) Σκοπός πρέπει να είναι η δημιουργία ισχυρών δικαστικών σχηματισμών με τμήματα εξειδικευμένα κατ' αντικείμενο και η εναλλαγή των δικαστών σ' αυτά, ώστε να αποκτήσουν την απαιτούμενη εξειδίκευση χωρίς να εμφανισθούν φαινόμενα "επαγγελματικών διαστεβλώσεων".

Για το σκοπό αυτό αυτό απαιτείται να καθορισθούν νομοθετικά σαφή κριτήρια ίδρυσης νέων δικαστηρίων με γνώμονα την ορθή, δίκαιη, ταχεία και αποτελεσματική απονομή δικαιοσύνης και όχι με τοπικιστικά κριτήρια ή με βάση άλλους εξωθεσμικούς και μη δικαιικούς παράγοντες.

51. Συγχώνευση ανενεργών ή υπολειπόμενων Ειρηνοδικείων.

Η πρόταση αυτή πρέπει να αντιμετωπισθεί κατ' αρχήν θετικά αλλά πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα Ειρηνοδικεία των νησιωτικών ή των ορεινών ή απομονωμένων περιοχών.

52. Συνολική εξέταση του θεσμού της δικαστικής δαπάνης

α) Ως εισπρακτικό μέτρο πρέπει να απορριφθεί. Κατά το λοιπά ισχύουν τα αναφερόμενα στο κεφ Β, ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ, υπό στοιχεία 24 β,γ,δ.

β) Να καταργηθούν άλλως να μειωθούν τα πάσης φύσεως παράβολα. Άλλως η μη προσκόμιση τους να μην οδηγεί στην απόρριψη του ένδικου βοηθήματος ή μέσου ως απαράδεκτου αλλά στο απαράδεκτο της συζήτησης. Η προσκόμιση αυτών να γίνεται κατά τη συζήτηση και όχι κατά την κατάθεση ώστε να δημιουργήσει "κίνητρο" στη διοίκηση να μην παρακωλύσει τις δίκες με την μη έγκαιρη αποστολή του φακέλου της υπόθεσης στα δικαστήρια. Εφαρμογή του άρθρου 139 Α του Κ.Δ.Δ και στις ακυρωτικές δίκες σε κάθε περίπτωση. Να προβλεφθεί υποχρέωση καταβολής παραβόλου και σε βάρος του Δημοσίου το οποίο να καταπίπτει υπέρ του αντιδίκου του, σε περίπτωση απόρριψης ένδικου βοηθήματος ή μέσου του Δημοσίου (ισότητα διαδικών, ισότητα όπλων).

Η κατάπτωση του παραβόλου να γίνεται μόνο στην περίπτωση καταχρηστικής άσκησης ενδίκου βοηθήματος ή μέσου με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση η οποία προσβάλλεται πάντοτε αυτοτελώς με ένδικο μέσο ή ενώπιον των Ανώτατων Δικαστηρίων με αίτηση ανάκλησης. Επίσης σε κάθε περίπτωση πρέπει να διατάσσεται η έντοκη επιστροφή του καταθέτοντος παραβόλου, και η οποία να είναι ανεπίδεκτη συμψηφισμού ή κατάσχεσης.

γ) κατάργηση του ΦΠΑ στις δικηγορικές υπηρεσίες διότι επιβαρύνει υπέρμετρα το κόστος δικαστικής προστασίας ιδίως στους οικονομικά ασθενέστερους πολίτες και δίδει την εντύπωση ότι η Δικαιοσύνη είναι είδος πολυτελείας υπαγόμενο μάλιστα στον ανώτατο συντελεστή ΦΠΑ.

δ) Κατάργηση της υποχρέωσης καταβολής δικαστικού ενσήμου κατά τη συζήτηση των αναγνωριστικών αγωγών λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους.

53. Επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της Εθνικής Σχολής

Δικαστών.

α) Η σχολή να μετατραπεί σε σχολή “ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης” και όχι εισαγωγικής κατάρτισης.

β) Δημιουργία παραρτημάτων στις έδρες διοικητικών Εφετείων (λόγω της ευρύτητας αυτών των Εφετειακών περιφερειών)

γ) Εκπόνηση κοινών προγραμμάτων επιμόρφωσης σε συνεργασία με δικηγορικούς συλλόγους, ώστε να επέλθει “όσμωση” αντιλήψεων μεταξύ δικαστών και δικηγόρων.

IV. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΩΝ

Η “ταχεία δίκη” είναι ατομικό δικαίωμα των πολιτών, και η αποτελεσματική άσκηση του αποτελεί αδήριτη ανάγκη και επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος. Συνεπώς το Δικηγορικό Σώμα υποβάλλει τις προτάσεις του σε ότι αφορά το εν λόγω θέμα, (βλ και άρθρο 199 β, γ, δ, 205 παρ. 2 α, β, γ Κωδ. Δικηγόρων).

Στα πλαίσια αυτά προτείνουμε (επιγραμματικά και ενδεικτικά) τα ακόλουθα με την εξυπακουόμενη επισήμανση ότι το δικαίωμα στην ταχεία δίκη, αποτελεί ειδικότερη έκφανση του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο, σε δίκαιη δίκη και στην άσκηση αποτελεσματικής προσφυγής και αποσκοπεί στην αποτελεσματική άσκηση και προστασία των ουσιαστικών δικαιωμάτων που απορρέουν από το Σύνταγμα, τον ΧΘΔ της ΕΕ την ΕΣΔΑ και το ΔΣΑΠΔ:

α) Κάλυψη όλων των κενών οργανικών θέσεων δικαστικών και δικαστικών υπαλλήλων και

γενναία αύξηση του αριθμού τους, ανάλογη με τον όγκο των εκκρεμών υποθέσεων.

Υπενθυμίζεται ότι: αα) η επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στις 6-6-2007 διαπίστωσε την “κατ' εξακολούθηση” παράβαση των άρθρων 6 παρ. 1 και 13 της ΕΣΔΑ εκ μέρους της Ελλάδας σχετικά με την υπερβολική διάρκεια των διαδικασιών ενώπιον των Διοικητικών Δικαστηρίων και ιδίως του ΣτΕ και την έλλειψη αποτελεσματικής προσφυγής και κάλεσε την Ελληνική Δημοκρατία να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για τη συμμόρφωση της προς τις αποφάσεις του ΕΔΔΑ, όπως **η αύξηση του αριθμού των οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων και η ανάπτυξη των κατάλληλων υποδομών.** ββ) Επίσης η υψηλή σύνοδος του Interlaken για το μέλλον του ΕΔΔΑ στην δήλωση της 19-2-2010 κάλεσε τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η χώρα μας) να συνεργασθούν με την επιτροπή Υπουργών κατόπιν οριστικής απόφασεως πιλότου του ΕΔΔΑ, προκειμένου να εξαιρεθούν οι δομικές και συστημικές αιτίες, που προκαλούν επιβάρυνση του ΕΔΔΑ, με τις επαναλαμβανόμενες υποθέσεις που οφείλονται στην ίδια αιτία. γγ) Τέλος το ΕΔΔΑ με την από 21-12-2010 πιλοτική απόφαση του, (Βασ. Αθανασίου κλπ) λαμβάνοντας υπόψη του τον χρόνιο και επίμονο χαρακτήρα του ανωτέρω συστημικού και δομικού προβλήματος, υποχρέωσε την χώρα μας να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για την συμμόρφωση με τις διαπιστώσεις του.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η αύξηση του αριθμού των οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων και η δημιουργία των κατάλληλων υποδομών αποτελεί υποχρέωση της Ελληνικής Δημοκρατίας που απορρέει από το άρθρο 46 της ΕΣΔΑ και ως εκ τούτου δεν υπόκειται σε μνημονιακές σκοπιμότητες.

β) Εισαγωγή του θεσμού των “υπαλλήλων – εισηγητών” ή “βοηθών δικαστή” κατά τα πρότυπα των “εισηγητών” του ΕΔΔΑ.

γ) Ουσιαστική αξιοποίηση των ασκούμενων Δικηγόρων στα Δικαστήρια και στην προπαρασκευή εκκρεμών υποθέσεων.

δ) Αξιοποίηση, αναβάθμιση και επέκταση των “ενδικοφανών προσφυγών” και της “ενδικοφανούς διαδικασίας”, σ' όλες τις διοικητικές διαφορές ουσίας, οι οποίες θα εκδικάζονται από ανεξάρτητες διοικητικές επιτροπές, με μέλη και Δικηγόρους, που θα προτείνει ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος και με υποχρεωτική παράσταση Δικηγόρου, παραφυλλαττομένου πάντοτε και σε κάθε περίπτωση του δικαιώματος πρόσβασης σε δικαστήριο “πλήρους δικαιοδοσίας”, σε πρώτο και δεύτερο βαθμό. Διατήρηση και γενίκευση της απαγόρευσης της “ενδοστρεφούς δίκης”. Αξιοποίηση ασκούμενων Δικηγόρων και στις επιτροπές αυτές για την ταχύτερη προπαρασκευή των υποθέσεων. Ειδική υποχρέωση των επιτροπών αυτών για παράθεση ειδικής, σαφούς και

εμπεριστατωμένης αιτιολογίας στο “σώμα” της εκδιδόμενης απόφασης και υποχρέωση απάντησης στους προβαλλόμενους ισχυρισμούς, σε κάθε περίπτωση.

ε) Να δημιουργηθεί πρώτος (και δεύτερος) ουσιαστικός βαθμός κρίσης σ' όλες τις ακυρωτικές διαφορές, ενώπιον “ανεξάρτητης επιτροπής”, που θα έχει τα χαρακτηριστικά “δικαστηρίου” (βλ ανωτέρω υπό στοιχ. 33 και υπό στοιχ 30 α) με μέλη και Δικηγόρους που θα προτείνει ο οικείος Δικηγορικός Σύλλογος και υποχρεωτική παράσταση με δικηγόρο. Κατά τα λοιπά ισχύουν τα αμέσως παραπάνω. Κατά των αποφάσεων των “ουσιαστικών δικαστηρίων” ασκείται αίτηση ακυρώσεως.

στ) Επέκταση, αξιοποίηση και αναβάθμιση όλων των μηχανισμών διοικητικού ελέγχου νομιμότητας (ΣτΠ, Στ Επιχ, Στ Δημ, Ελεγκτές δημόσιας διοίκησης, ελεγκτής νομιμότητας κλπ). Δημιουργία παραρτημάτων του ΣτΠ και των Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης στις έδρες των αποκεντρωμένων διοικήσεων ή των Διοικητικών Εφετείων. Αιτιολογημένες αποφάσεις των οργάνων ελέγχου νομιμότητας και υποχρέωση άμεσης συμμόρφωσης της διοίκησης (όταν έχουν ακυρωτική εξουσία) ή άμεσης επανεξέτασης της υποθέσεως με ειδική και αιτιολογημένη αναφορά στο πόρισμα του ελέγχου. Αξιοποίηση των ασκούμενων δικηγόρων και στους θεσμούς αυτούς για την προπαρασκευή των υποθέσεων.

ζ) Υποχρέωση των διοικητικών δικαστηρίων και ιδίως των ακυρωτικών δικαστηρίων να προβαίνουν σε συνολική εξέταση των προβαλλόμενων λόγων ακυρώσεως της προσβαλλομένης πράξεως.

η) Αναμόρφωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, της “ακυρωτικής δικονομίας” (πδ 18/1989, Ν 702/77 της “δημοσιονομολογιστικής δικονομίας” (πδ 774/80 και πδ 1225/1981), του ΚΕΔΕ.

θ) Εισαγωγή του θεσμού της “διοικητικής συνδιαλλαγής” και υποχρεωτική παράσταση με δικηγόρο, σ' όλες τις διοικητικές διαφορές.

ι) Γενίκευση του θεσμού της “ποινικής συνδιαλλαγής” μεταξύ κατηγορούμενου, και εισαγγελικής Αρχής υπό την εποπτεία και ευθύνη δικαστή με υποχρεωτική παράσταση δικηγόρου.

ια) Αναβάθμιση, επέκταση και αξιοποίηση του θεσμού της “δικαστικής διαμεσολάβησης” σ' όλες τις διαφορές, συμπεριλαμβανομένων και των διοικητικών με την δημιουργία των κατάλληλων υποδομών και συνθηκών .

ιβ) Αποποινικοποίηση των ήδη “ποινικοποιημένων διοικητικά” φορολογικών, τελωνειακών και των λοιπών “ποινικής φύσεως” διοικητικών διαφορών.

ιγ) Δημιουργία νομολογιακών βάσεων δεδομένων σ' όλα τα Δικαστήρια της Χώρας και ελεύθερη πρόσβαση των Δικηγόρων σ' αυτήν.

- ιδ) Άμεση συμμόρφωση με την πιλοτική απόφαση του ΕΔΔΑ (Βασ. Αθανασίου κλπ), με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στην απόφαση αυτή.
- ιε) Κατάργηση της “πιλοτικής δίκης” ενώπιον του ΣτΕ. Θεσμοθέτηση “αιτήσεως επιτάχυνσης” και καθορισμός ειδικής διαδικασίας εκδικάσεως κατά τα πρότυπα των ειδικών διαδικασιών του ΚΠολΔ, εισαγωγή του θεσμού της “μετ' άλμα αναιρέσεως” και στις διοικητικές δίκες.
- ιστ) Άμεση συμμόρφωση με την νομολογία του ΕΔΔΑ, σε ότι αφορά τις εργατικές διαφορές.
- ιζ) Αναμόρφωση του συστήματος κατάθεσης προτάσεων κλπ και της εξέτασης μαρτύρων ενώπιον των πολιτικών πρωτοδικείων. Και να επιτραπεί η παράσταση με δήλωση όταν δεν γίνεται εξέταση μαρτύρων ενώπιον του Δικαστηρίου ή Εισηγητή.
- ιη) Ασφαλιστικά μέτρα χωρίς προηγούμενη κλήση του αντιδίκου με προσωρινή Δ/γή να διατάσσονται μόνο κατ' εξαίρεση και εφ' όσον συντρέχει κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης. Στην περίπτωση αυτή εισάγεται αμέσως προς συζήτηση η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Τήρηση όλων των εγγυήσεων δίκαιης δίκης και στα ασφαλιστικά μέτρα.
- ιθ) Αρχαιοθέτηση ανώνυμων καταγγελιών και εξέταση από Εισαγγελέα Εφετών μόνο αν συνοδεύεται από αποδεικτικά στοιχεία εκ των οποίων προκύπτουν “αποχρώσες ενδείξεις” ενοχής.
- ικ) Αναμόρφωση του θεσμού της προκαταρκτικής εξέτασης στην ποινική δίκη.
- κα) Εφαρμογή στην διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως (ΚΠολΔ, ΚΔΔ ΚΕΔΕ) της “δικονομίας της σύνθετης διοικητικής ενέργειας” .
- κβ) Εισαγωγή του θεσμού επιβολής του προστίμου σε βάρος της διοικήσεως και υπέρ του νικητή διαδικού για κάθε ημέρα καθυστέρησης συμμόρφωσης με απόφαση δικαστηρίου, κατά τα πρότυπα του ΔΕΕ.
- κγ) Δημιουργία μεγάλων δικαστικών σχηματισμών και τμημάτων εξειδικευμένων κατ' αντικείμενο, στα οποία να εναλλάσσονται όλοι οι δικαστές κατά τακτά χρονικά διαστήματα.
- κδ) Άμεση αντιμετώπιση των φαινομένων πολυνομίας, κακονομίας, κακοδιοίκησης, τυπολατρίας, που συμβάλλουν στην άσκοπη δημιουργία δικών και στην επιβάρυνση των πινακίων. Κωδικοποίηση νομοθεσίας.
- κε) Δημιουργία μηχανισμών άρσεως αντιφατικής νομολογίας μεταξύ των τμημάτων Ανωτάτων Δικαστηρίων.
- κστ) Επέκταση και εφαρμογή του άρθρου 23 του Ν 3900/2010 στις διαφορές ιδιωτικού δικαίου (ΚΠολΔ), στις ακυρωτικές διαφορές (πδ 18/1989, Ν 702/77) και στις διαφορές που

υπάγονται στο Ελ. Συν. (πδ 774/80, πδ 1225/81).

κζ) Υποχρέωση κοινοποίησης όλων των διοικητικών πράξεων στον ενδιαφερόμενο. Ως τέτοιος νοείται και ο παραλειπόμενος στις διοικητικές πράξεις τεκμαιρόμενης ή παρεμβαλλόμενης άρνησης. Κατάργηση όλων των καταχρηστικών διοικητικών προθεσμιών.

κη) Υποχρέωση κοινοποίησης όλων των δικαστικών αποφάσεων. Κατάργηση των καταχρηστικών δικονομικών προθεσμιών.

Κατά τα λοιπά βλ. ανωτέρω στις επί μέρους προτάσεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ